

OD REDAKCJI

Z racji ogłoszonego przez papieża Franciszka Nadzwyczajnego Jubileuszu Miłosierdzia dział artykułów otwiera publikacja ks. Ryszarda Selejda wpisująca się w tę tematykę. Autor pisze o posłudze miłosierdzia jako typowej działalności dla diakonów stałych. Diakoni bowiem od początku dziejów Kościoła wypełniają diakonię miłosierdzia przez różnorodną działalność charytatywną oraz akcje społecznej pomocy, zwłaszcza wobec najbardziej potrzebujących. W wypełnianiu posług miłosierdzia powinni oni naśladować Chrystusa Sługę, którego są reprezentantami. Realizując drogę ubóstwa i uczestniczenia w życiu najuboższych, stają się też znakiem Kościoła, który począwszy od wnętrza swoich struktur hierarchicznych, pragnie być solidarny ze wszystkimi ludźmi w poszukiwaniu ich godności osobistej, moralnej i duchowej.

Aktualną problematykę dotyczącą islamu podejmuje w swoim opracowaniu ks. Jan Perszon. W oparciu o analizę polskiej prasy konserwatywnej w latach 2014–2016 („DoRzeczy”, „wSieci”, „Gość Niedzielny”, „Niedziela”) autor reflektuje nad obecnością islamu w Europie i przyszłością tego kontynentu w kontekście intensywnej, liczącej setki tysięcy osób, imigracji uciekinierów z Bliskiego Wschodu, Afryki i Azji. Nieroztropne interwencje polityczno-militarne Zachodu zburzyły kruchy ład w tym rejonie, chaos zaś i okrutna przemoc zwalczających się odłamów islamu dopełniają reszty. Najpierw, w kontekście 50-lecia deklaracji *Nostra aetate*, podjęto namysł nad dialogiem chrześcijańsko-islamskim i jego perspektywami. Następnie zaprezentowano relacje islam–Europa w perspektywie konfliktu cywilizacji. Polska opinia konserwatywna sporo miejsca poświę-

ca społeczno-kulturowej utopii, jaką jest realizowana na Zachodzie próba stworzenia wielokulturowego społeczeństwa. Eksperyment ten zbiega się z głębokim kryzysem duchowym i religijnym postchrześcijańskich narodów Starego Kontynentu, co sprawia, iż zagrożenie ze strony islamskiej imigracji się potęguje.

Ojciec Jan P. Strumiłowski pisze nt. Teo-ontologii piękna w perspektywie późnej nowoczesności. Słusznie zwraca uwagę, że współcześnie teologia nie może być tylko intelektualnym roztrząsaniem treści objawienia, ale powinna wiązać się z konkretnym przeżyciem chrześcijaństwa. Ten egzystencjalny aspekt wiąże się z uestetycznieniem teologii. Estetyka i w ogóle piękno należą do sfery, którą z jednej strony możemy opisywać w ścisłych kategoriach logiczno-ontologicznych, a z drugiej jest nierozdzielnie związana z doświadczeniem. Jedną z cech myśli współczesnej, stawiającej duży opór klasycznej myśli teologicznej, jest jej antymetafizyczne nastawienie. Z drugiej strony jedną z podstawowych kategorii znamionujących ponowoczesność jest estetyka. Jej natura, przystająca zarówno do dyskursu ontologicznego, jak i fenomenologicznego, wydaje się w takim kontekście stanowić naturalne środowisko, w którym teologia może nawiązać dialog z myślą ponowoczesną, w celu budowania nowej formy teo-ontologii, która nie zrywałaby ze wspólną tradycją teologiczną, a jednak byłaby przystająca do wrażliwości i myśli współczesnej.

Kim są „teologowie świeccy” i jakie jest ich miejsce w społeczności Kościoła w Polsce? Na to pytanie stara się dać odpowiedź w swoim artykule Michał Wojciechowski. Pod wpływem Soboru Watykańskiego II i upadku komunizmu w 1989 roku nastąpił w Polsce znaczny rozwój studiów teologicznych dla świeckich. Obecnie świeccy stanowią większość z 33 tysięcy katechetów, chociaż zainteresowanie dla tych studiów w ostatnich latach zmalało. Świeccy mogliby podejmować dalsze posługi w Kościele. Powołanie to jest pewną nowością. Potrzebna jest nadal refleksja nad ich powołaniem i duchowością, a także ulepszanie ich wykształcenia i formacji.

Z tematyki liturgicznej proponujemy artykuł ks. Macieja Grabowskiego. Autor wypowiada się nt. celebracji odnowionych obrzędów Wiatyku, który w istocie swej jest sakramentem umierających, a przez to samo ostatnią Komunią św. chrześcijanina. Wiatyk może być udzielany w podwójnej formie: podczas Mszy św. i poza Mszą św. Aby chory mógł

przyjąć Komunię św. pod dwiema postaciami – ze względu na pełniejszy znak – zaleca się udzielać się Wiatyku podczas Mszy św. Jednakże gdy różnych przyczyn udzielanie Wiatyku w czasie Mszy św. nie jest możliwe, dlatego istnieje druga forma udzielania Wiatyku poza nią.

Na zakończenie tego działu odsyłamy do opracowania Jakuba Woźniaka, w którym zostaje omówiony stosunek żyjących do ciała zmarłego, do „kultu”, którym go odtaczano. Wraz z zaistnieniem nowej religii i w odpowiedzi na fakt śmierci wiara chrześcijańska rozpoczęła proces kształtowania własnej liturgii pogrzebu. Rozpoczął się proces poszukiwania i dostosowywania lokalnych obrzędów i elementów niechrześcijańskich ceremoniałów pogrzebowych. Chrześcijaństwo przejmując te elementy, które wpisywały się w kontekst doktrynalny, dokonywało ich adaptacji i oczyszczenia z naleciałości, które były niezgodne z nauczaniem Kościoła ówczesnej doby.

W dziale „Familia” zamieszczamy artykuł ks. Sławomira Tykarskiego zatytułowany *Elementy organizacji poradnictwa – komponenty praktyczne*. Natomiast w dziale „Orient” Czytelnik znajdzie opracowanie Bishary Ebeida, który wypowiada się nt. człowieka stworzonego na obraz i Boże podobieństwo według teologii chrześcijańskiej i muzułmańskiej.

Jak zawsze zachęcamy również do lektury działu sprawozdań i recenzji.

ks. Krzysztof Konecki